EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 16.6.2025
COM(2025) 290 final

ANNEX 6

LISA

järgmise dokumendi juurde:

Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele

Digikümnendi olukorda käsitlev 2025. aasta aruanne: jätkuv töö, et suurendada ELi suveräänsust ja kujundada ELi digitulevikku

{SWD(2025) 290 final} - {SWD(2025) 291 final} - {SWD(2025) 292 final} - {SWD(2025) 293 final} - {SWD(2025) 294 final} - {SWD(2025) 295 final}

European Commission

RIIGIPÕHISED LÜHIARUANDED 2025

Küpros

Kokkuvõte

Küpros on teinud märkimisväärseid edusamme gigabitiühenduse taristuga, kuid riigil on jätkuvalt probleeme digioskuste lõhe kaotamisega eri elanikkonnarühmade vahel. Sellest hoolimata on riigis IKT-spetsialistide osakaal tööhõives suhteliselt suur.

Küprose eesmärgid digikümnendisse panustamisel on märkimisväärsed: seatud on 14 riiklikku eesmärki, millest 86 % on täielikult kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Riik järgib oma trajektoore väga hästi, kusjuures 100 % puhul neist kulgeb tegevus kavakohaselt (võttes arvesse 2024. aasta trajektoore, mis on kindlaks määratud kaheksa põhilise tulemusnäitaja puhul kaheksast analüüsitud näitajast). Küpros täitis komisjoni 2024. aastal esitatud 11 soovitusest 63 %, tehes olulisi poliitilisi muudatusi (36 %) või mõningaid muudatusi (27 %) uute meetmetega.

2024. aastal edenes tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes märkimisväärselt, kuid vajalikku taset siiski ei saavutatud. Tehisintellekti rakkerühmale anti hiljuti ülesanne koostada soovitused tehisintellekti kasvupotentsiaali kasutamise riikliku strateegia kohta. Lisaks võttis Küpros eelmisel aastal vastu uue riikliku teadusuuringute ja innovatsiooni strateegia (2024–2026), mille eesmärk on muuta riik ettevõtluse ja kõrgtehnoloogilise innovatsiooni piirkondlikuks keskuseks. Seoses kodanikele osutatavate avalike teenuste digitaliseerimisega tehti eelmisel aastal küll edusamme, kuid muutuste tempo ei ole veel piisav, et jõuda ELi keskmiseni. Sellest hoolimata püsib Küpros vastavalt oma riiklikule trajektoorile graafikus. Avaliku sektori digipööre on jätkuvalt prioriteet ning läbivaadatud tegevuskavasse on lisatud mitu meedet, sealhulgas meede, millega parandatakse juurdepääsu elektroonilistele terviselugudele.

Digikümnendi põhiline tulemusnäitaja[1]	Küpros				EL		Digikümnendi eesmärk 2030. aastaks	
	DESI 2024 (2023. a)	DESI 2025 (2024. a)	Aastane kasvumäär	2024. aasta riiklik trajektoor[3]	DESI 2025	Aastane kasvumäär	Küpros	EL
Väga suure läbilaskevõimega püsivõrgu katvus	77,1 %	89,1 %	15,5 %	72,0 %	82,5 %	4,9 %	100,0 %	100 %
Valduseni ulatuva valguskaabelühenduse (FTTP) kättesaadavus	77,1 %	89,1 %	15,5 %	71,2 %	69,2 %	8,4 %	100,0 %	–
Üldine 5G katvus	100,0 %	100,0 %	0,0 %	100,0 %	94,3 %	5,9 %	100,0 %	100 %
Servasõlmed (hinnanguline)	5	9	80,0 %	–	2 257	90,5 %	10	10 000
VKEd, kellel on vähemalt algtasemel digimahukus[2]	–	74,3 %	3,0 %	–	72,9 %	2,8 %	90,1 %	90 %
Pilvandmetöötlus	45,5 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt	4,7 %	7,9 %	69,2 %	8,0 %	13,5 %	67,2 %	75,0 %	75 %
Andmeanalüüs	33,5 %	–	–	–	–	–	75,0 %	75 %
Tehisintellekt või pilvandmetöötlus või andmeanalüüs	58,0 %	–	–	–	–	–	–	75 %
Ükssarvikud	3	3	0,0 %	–	286	4,4 %	5	500
Vähemalt elementaarsed digioskused	49,5 %	–	–	–	–	–	80,0 %	80 %
IKT-spetsialistid	5,6 %	5,0 %	–10,7 %	5,2 %	5,0 %	4,2 %	10,0 %	~10 %
eID süsteemist teavitamine		Jah						
Digitaalsed avalikud teenused kodanikele	74,0	77,6	5,0 %	71,5	82,3	3,6 %	100,0	100
Digitaalsed avalikud teenused ettevõtetele	86,1	86,0	–0,1 %	89,8	86,2	0,9 %	100,0	100
Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele	68,1	75,4	10,7 %	74,1	82,7	4,5 %	100,0	100

(1) Näitajate ja muude parameetrite kirjeldus on esitatud metoodikadokumendis.
(2) DESI 2025 annab aastase kasvumäära arvutamiseks teavet digimahukuse indeksi 4. versiooni kohta, mis on võrreldav DESI 2023 digimahukuse indeksiga (2022. aasta kohta). See ei ole võrreldav indeksi 3. versioonil põhineva riikliku trajektooriga.
(3) Riikliku trajektoori väärtus, kui see on riiklikus tegevuskavas olemas ja kui näitajat mõõdeti DESI 2025-ga (2024. aasta).

Vastavalt digikümnendit käsitlevale Eurobaromeetri 2025. aasta eriuuringule on 81 % Küprose kodanikest arvamusel, et avaliku ja erasektori igapäevateenuste digitaliseerimine muudab nende elu lihtsamaks. Seoses avaliku sektori asutuste tegevusega peab 91 % vastanutest oluliseks võidelda internetis levivate valeuudiste ja desinformatsiooni vastu ja seda vähendada ning seoses konkurentsivõimega peab 87 % oluliseks tagada, et Euroopa ettevõtted saavad kasvada ja kujuneda ülemaailmselt konkurentsivõimelisteks Euroopa tegijateks.

ELi konkurentsivõime, suveräänsuse ja vastupanuvõime suurendamine tehnoloogilise juhtpositsiooni abil

Küprosel on kõik ühenduvusnäitajad tugevad, kusjuures gigabitiühenduse (väga suure läbilaskevõimega võrk ja FTTP) ning üldise 5G katvusega on saavutatud silmapaistvaid tulemusi. Vähemalt algtasemel digimahukusega väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) osakaal suureneb üsna jõudsalt, veidi kiiremini kui ELis keskmiselt. Ettevõtted kasutavad ka üha enam tehisintellektitehnoloogiat, kuid selle kasutuselevõtt on ELi keskmisega võrreldes endiselt suhteliselt väike. Tehisintellekti rakkerühm, mis loodi hiljuti selleks, et edendada Küprosel tehisintellekti laialdasemat kasutuselevõttu ja kasutamist, keskendub teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ja praktiliste rakenduste toetamisele majanduskasvu eesmärgil. Riik saab tugineda ka väga elujõulisele idufirmade ökosüsteemile, mis kasvab kiiresti. Küprose prioriteetsete valdkondade hulka kuulub ka küberturvalisus ning tegevuskavasse on lisatud uus meede, et suurendada riigi suutlikkust reageerida kasvavatele ohtudele ning toetada VKEsid ja idufirmasid küberriskide juhtimisel. Samal ajal teeb Küpros koostööd teiste ELi riikidega, et luua koalitsioon, mis tegeleks küberturbeoskuste nappusega ELis.

ELi inimeste ja ühiskonna kaitsmine ja võimestamine

Küprosel on probleeme digioskustega, sest ainult 49,46 %-l elanikkonnast on vähemalt elementaarsed digioskused ning haridustasemete ja vanuserühmade vahel on märkimisväärseid erinevusi. Läbivaadatud tegevuskavas ajakohastati meedet, mille eesmärk on arendada digioskusi konkreetsete rühmade jaoks kohandatud koolituse abil. 2024. aastal vähenes IKT-spetsialistide osakaal tööhõives pisut, 5,0 %-le (2023. aastal 5,6 %), kuid see vastab siiski ELi keskmisele. Samal ajal on edenenud kodanikele osutatavate avalike teenuste digitaliseerimine, kuid tulemused jäävad alla ELi keskmise, ning ettevõtjatele osutatavate internetipõhiste avalike teenustega ei ole edusamme tehtud. Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele küll paraneb, kuid jääb endiselt alla ELi keskmise. Sellest hoolimata näitavad Küprose pühendumust digitaalse tervisetehnoloogia kasutamisele läbivaadatud tegevuskava kolm lisameedet, mille eesmärk on parandada elektroonilisi terviselugusid.

Digipöörde potentsiaali kasutamine aruka keskkonnahoidlikkuse tagamiseks

Küpros töötab välja laiahaardelist arukaid linnu käsitlevat strateegiat, milles digitehnoloogial on oluline osa keskkonnamõju vähendamisel. Riiklikus digistrateegias tunnistatakse ka digisektori keskkonnajalajälje vähendamise tähtsust. Lisaks tunnistatakse Küprose nutika spetsialiseerumise strateegias aastani 2030 sõnaselgelt digitehnoloogia olulist rolli rohepöörde toetamisel, edendades energiatõhusate digilahenduste ja -taristute arendamist. Tegevuskava kohandused ei kajasta aga täielikult üldise lähenemisviisi vastuvõtmist digi- ja rohepöörde ühitamiseks.

Küpros

Riiklik digikümnendi strateegiline tegevuskava

Küpros esitas 13. jaanuaril 2025 ajakohastatud riikliku digikümnendi tegevuskava, mis sisaldab 11 lisameedet, kuut läbivaadatud meedet ja IKT-spetsialistide puhul kohandatud trajektoori, mis on kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärgiga. Seoses ükssarvikute ja servasõlmega on lisatud kaks varem puudunud eesmärki ja trajektoori, nii et kokku on tegevuskavas 14 riiklikku eesmärki ja trajektoori. Kui ükssarvikud välja arvata, on kõik eesmärgid kooskõlas ELi 2030. aasta eesmärkidega. Kohandused hõlmavad ka teabe esitamist sidusrühmadega konsulteerimise kohta. Üldiselt käsitletakse märkimisväärset osa 2024. aastal esitatud soovitustest tegevuskava kohta. Läbivaadatud tegevuskava sisaldab 62 meedet eelarvega 988,4 miljonit eurot, millest 738,4 miljonit eurot tuleb avaliku sektori vahenditest (vastab 2,21 %-le SKPst). Kuigi tegevuskavas on sätestatud meetmed enamiku eesmärkide saavutamiseks, on mõnes valdkonnas, nagu elementaarsed digioskused ja ettevõtjatele osutatavate avalike teenuste digitaliseerimine, võimalik tegevust veelgi tugevdada.

Kuna Küprose digistrateegia aastateks 2020–2025 lõpeb 2025. aastal, töötatakse kooskõlas ELi-üleste strateegiliste eesmärkidega välja uus terviklik strateegia (2026–2030). Selles keskendutakse eelkõige digipöörde kiirendamisele neljas põhisambas – digioskused, digitaristu, ettevõtete digipööre ja digitaalsed avalikud teenused –, võttes samal ajal arvesse ka horisontaalseid prioriteete, nagu tehisintellekt, koostalitlusvõime ja andmehaldus. See peaks toetama digikümnendi eesmärke, vähendama halduskoormust ja suurendama konkurentsivõimet.

Digivaldkonna rahastamine ja projektid

Küprose taaste- ja vastupidavuskava alusel on digivaldkonnale eraldatud 274 miljonit eurot (25 % kogueelarvest)[1]. Lisaks on Küprose digipöörde toetamiseks eraldatud 113 miljonit eurot ühtekuuluvuspoliitika vahenditest (12 % riigi kogurahastusest ühtekuuluvuspoliitika alusel)[2]. Küpros on Euroopa plokiahelateenuste taristu Euroopa digitaristu konsortsiumi (EUROPEUM-EDIC) liige. Riik osaleb ka Euroopa kõrgjõudlusega andmetöötluse ühisettevõttes ja Kiipide Ühisettevõttes.

Küpros ei panusta veel aktiivselt digikümnendi parimate tavade platvormi Best Practice Accelerator,[3] kuid ta on osalenud eri klastrites korraldatud seminaridel.

Digiõigused ja -põhimõtted

Toetava uuringu kohaselt on Küpros olnud **Euroopa digiõiguste ja -põhimõtete deklaratsiooni** rakendamisel üsna aktiivne: kokku on algatusi 42 ja 2024. aastal käivitati kolm uut algatust. Küpros tegeleb peamiselt digiõppe, -koolituse ja -oskustega ning algoritmide ja tehisintellektisüsteemidega kokkupuute valdkonnas on täheldatud vähem tegevust. Digipöörde inimkeskse valdkonna meetmetel näib olevat kohapeal kõige suurem mõju, erinevalt meetmetest, mis käsitlevad valikuvabadust.

[1] Digieesmärkide saavutamiseks ette nähtud rahaliste eraldiste osakaal on arvutatud taaste- ja vastupidavusrahastu loomise määruse VII lisa alusel. Andmete viimane ajakohastamine: 16. mai 2025.

[2] See summa sisaldab kõiki investeeringuid, mis on konkreetselt ette nähtud digipöörde toetamiseks ühtekuuluvuspoliitika programmitöö perioodil 2021–2027 või millega panustatakse sellesse märkimisväärselt. Rahalised vahendid pärinevad Euroopa Regionaalarengu Fondist, Ühtekuuluvusfondist, Euroopa Sotsiaalfond+-ist ja Õiglase Ülemineku Fondist.

[3] Best Practice Accelerator (BPA) on platvorm, mis võimaldab liikmesriikidel jagada edukaid meetmeid ja tekkinud probleeme digikümnendi sihtide ja eesmärkide poole püüdlemisel. Parimad tavad tehakse liikmesriikidele kättesaadavaks BPA teabehoidla kaudu ja neid tutvustatakse korrapärastel seminaridel, kus keskendutakse praegu kolmele teemavaldkonnale: digioskused, keskkonnasäästlik IT ja digitehnoloogia kasutuselevõtt.

Soovitused

- **Elementaarsed digioskused.** Tugevdada ja laiendada sihipäraseid algatusi, et parandada haavatavate rühmade digikirjaoskust. Tagada kättesaadavad ja kohandatud koolitusprogrammid ning sihipärased teadlikkuse suurendamise meetmed digilõhe ületamiseks.
- **Digitaalsed avalikud teenused.** Kiirendada avaliku sektori digipöörde strateegia rakendamist, seades prioriteediks kõigi kodanike sujuva ja kaasava juurdepääsu digiteenustele.
- **Tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes.** Jätkata jõupingutusi tehisintellektistrateegia väljatöötamiseks, pöörates erilist tähelepanu tehisintellekti kasutuselevõtule VKEdes.
- **Juurdepääs elektroonilistele terviselugudele.** Tagada terviklik lähenemisviis ja käimasolevate projektide kiire rakendamine, et võimaldada juurdepääsu elektroonilistele terviselugudele.
- **Arukas keskkonnahoidlikkus.** Suurendada jõupingutusi digi- ja rohepöörde integreeritud lähenemisviisi väljatöötamiseks, eelkõige selleks, et parandada digitaristu energiatõhusust ja kiirendada digilahenduste kasutuselevõttu eesmärgiga vähendada CO_2 jalajälge muudes sektorites.